

“Една, че две, че “20”... усилни, паметни години” за родната стоматология. Първото ми посещение при стоматолог беше на 10.XI.1989 г. Мама се прибра от работа, тате ѝ каза нещо, тя произнесе само междуметие и ченето ѝ увисна. Трябваше да я водим на стоматолог да ѝ го закачи. Щяло да ѝ трябва да скандира по митинги лозунгите на демокрацията: *“45 години стигат! Времето е наше! Червени боклуци! Боже, царя ни пази! 800 дни! Първанов – обединител! Равенство, братство, свобода! А – така! Ред, законност, справедливост!...”*

Преходът остави мама без зъби. За учителската стачка си направи протези (народът им вика ченета). Уши осемнайсетметров трибагреник (за всяка демократична година по метър), с който да опакова паметника на Цар Освободител по време на националния митинг. Тъкмо когато се изравнила с надписа на Парламента “Съединението прави силата”, понечила да го изкрещи и ченетата ѝ паднали. **Беззъбата ни демокрация извади всичките зъби на мама, тълпата ѝ стъпка ченетата, душата ѝ заизлиза през зъбите само за 20 години. Кърви душата на мама.** За първи път кръвна през '97, когато беше скрила салама “Камчия”, а братята ми обясниха, че са го намерили, душейки като кучета. За втори път кръвна, когато баща ми стана рейнджър в Ирак. За трети път кръвна, когато си купих диплома за стоматолог. По тая кървава следа ми се роди син. **Кръстих го Найден, дано найде пътя.**

Някои народи кръщават децата си “Няма”, “Никой” или пък ги зоват с псевдоним под страх от именната магия. Изида, умната богиня, знаела, че ще придобие огромна власт, ако узнае истинското име на Ра. Когато Ра прехождал в долния свят, го ухапала създадена от Изида отровна змия. В ужасни мъки се гърчело тялото на бога слънце, а Изида чакала да чуе името му. Когато болката станала непоносима, Ра предал името си, **шепнейки.**

Така и ние прехождаме. Предаваме името си, шепнейки. Друг притежава силата ни. Гласуваме тайно, но не и анонимно, в Парламента даже с чужди карти. Записват ни в “оня” и в подобни списъци. (*“В тоя тефтер запишеш ли се, отписване няма.” – Н. Хайтов*) Без глас сме останали, а демокрацията ни фъфли. **Беззъба българска демократийо, не можеш да затвориш устата нито на политиците, нито на папараците!** Те ни вземат имената и силата. Оцветяват ни в електорат или в жълто. Говорят за нас с думи, а хлад ни облива. “... изпълзяха като змии, незнайно откъде, сръдни, недоразумения, крамоли и отровиха мекия домашен покой, сладко сгриван толкова дълги години от любогрейната топлина на общото огнище.” (“Гераците”, Е. Пелин) **Хей, Благолаж, напомни ни, че има истина, по-висша от истината за**

трагичната ни участ! “Затова има приказки, затова са ги хората измислили. И песните са измислили затова... да те измъкнат от истината, за да разбереш, че си човек.” (“Косачи”) Елин Пелин не е знаел думите “чалга” и “сапунка”, иначе щеше да каже нещо за коварната съдба и на Рич Форестър, и на Шехеразада Аксал. Аз пък знам една японска приказка, която разказва как Изанаги и Изанами коват съдбата. Те били натоварени от боговете да втвърдят пихтиестата земя. Пристигайки на земята, решили да се оженят. “В средата на острова издигнали колона и започнали да я обикалят. Изанаги наляво, Изанами надясно. Като се срещнали, Изанами рекла: – Колко красив момък срещам!

Похвалата богът сметнал за неуместна и ядосано отвърнал: – Защо се обаждаш? Аз съм мъжът, аз трябва да се обадя пръв! Ти развали цялата работа. Сега отново трябва да обикаляме.

Двамата богове започнали отново да обикалят. Когато се срещнали, Изанаги се обадил пръв: – Колко е хубаво, че съм се срещнал с такава красива девойка.

Те станали съпрузи. Създали страната на осемте големи острова. Било ред да създадат и някого, който ще стане господар на вселената!”

Много е важно какъв морал имаш, колко си чувствителен, кого срещаш, какво ти казва, какво чуваш, какъв компромис приемаш, какво обещаващ, колко товар носиш, къде се целиш и какво правиш. Едва ли е от голямо значение дали тръгваш наляво, или надясно. **И лявото, и дясното трябва да се преходи.** Преходи, преходи, преходи?! Дай, боже, да Ги стигнем! Ако не американците, барем японците!

В преход прабабите ни разрушиха патриархалната схема за социална дискриминация, като се научиха да четат. В друг преход бабите ни учиха от Большая советская энциклопедия. Родителите ни прехождаха между студентските общежития, за да догонват дисидентската екстравагантност на университетските си преподаватели. Ние пък научихме, че светът е едно голямо село, като деца прехождахме от прозорец на прозорец в Internet. **Пфу, информационен свят! Все по жицата, по жицата... Като погледнеш по теля – много лястовици, ... ала все оригами. Боже, колко лъжа има по тоя свят, боже!**

В стила на модерната постмодерност чичо ми, поетът, за абитуриентския бал ми подари хай-кю: “*Няма по-голямо робство от свободата.*” Бяха раздрали душата му като хайдушка риза, стягаща куршумена рана. Сред стиснатата в зъби тишина чул “Let it be.” Излязъл сред тълпата. “Мощна и дълга ръка” завъртяла колелото на историята .

Светкавично изникнали комитети, завери, далавери, фондове, пирамиди, бордове с билбордове: “*Мале, от днеска тръгвам по нов път. Не искам вече да бъда турски и никакъв роб.*” / “*Свобода народна, свобода лична и свобода религиозна: с една дума свобода човеческа.*” / “*...всички щът спадат под един закон.*” Презокеански емисари донасяли евангелия. На бърза ръка разоръжавали армията, така че у народа имало

оръжие. Хората искали да се кълнат, ала сред толкова много апостоли не чули никого да казва: *“Не да видя себе си на голям чин, но да умра, братко.”* (Из писмо на Левски до Ф. Тотю)

Чичо ми, поетът, вече е посланик. Като седне в краката на Статуята на свободата, си провежда автогенна терапия с думите: *“Занятието ми е да облекчавам съдбата на българите и аз обикалях, за да им давам вяра и упование в бъдещето.”* Чул ги на тържество по случай обесването на Левски в галерия в Ню Йорк. (Истинска бе, Гочоолу, не тази на ДАНС.) Там, сред скиците на Ел Греко, турчин открил иконата на българската свобода. Оня бил пра-пра-пра-правнук на председателя на съда генерал Али Саид паша и дядо му помнел думите, с които подсъдимият се представил пред съда. Така разбрали, че той е оня, същият, Васил Иванов Кунчев, дякон Игнатий, Лъвский, Аслан Дервишоглу Кърджала и пр. Младежът искал да разказва още, но поетът зарецитирал: *“О, бесило славно! По срам и по блясък ти си с кръста равно!...”* Заслушал се един *“печален странник, напразно спомнил майка и родина”*, художник някакъв, завършил с отличие Художествената академия преди десетина години и рисуващ комикси в “Плейбой”, приближил се и изрецитирал: *“Зимата нее своята зла песен, / вихрове гонят тръни в полето, / и студ, и мраз, и плач без надежда / навяват на теб скръб на сърцето.”* С нервна крачка приближил трабантен политик, през сълзи споделил: “1. България е част от трансатлантическото семейство за колективна сигурност и отбрана и от европейското семейство; 2. България е предоставила космическите си технологии на Big brader*; 3. България ще построи втора АЕЦ... (И всичко това ще е приносът ѝ в глобалното затопляне на климата.) Така че 200 000 емигранти от Гърция, 150 000 от Италия, 160 000 от Испания и Португалия, петте медицински сестри от Либия; оцелелият моряк от кораба “Ванеса” ще могат да се топят в родината. Зимата няма *“да нее своята зла песен”* и за децата от Българската Коледа и от Могилино!”

О-у, звънва мобилният телефон на поета. Търси го брат му от отечеството...

Той е учител по български език и дал цялата си заплата за ток и телефон. Моли брат си за някой долар, та да изкара месеца. Вместо долари рукват съвети да бъдем силни, да не отстъпваме пред глада и студа, че Левски, когато *“дърво и камък от студ се пука, неял от два дена, нее ли, нее”*. Учителят затваря телефона, но за Левски се е сетил друго:

Десет години невръстният сирак слугува на вуйчо си хаджи Василий, пее в черковния хор, става послушник и дякон, само и само

* Запазено е изписването на автора – бел. ред.

вуйчо му да го изпрати на голяма наука в Русия. Но, разбрал, че благодетелят му го мами, открадва бързоногия му кон и бяга в Сърбия. Там Раковски събира опитни войводи от планините и хиляда родолюбци. **Да! Военното изкуство! Него трябва да овладее и учителят!** Любимият му писател написа “**Барутен буквар**” (Й. Радичков), а учителят ще напише “**Куршумена читанка**”. Защо не?! Древните траки в зората на европейската цивилизация вярвали, че богинята на мъдростта и литературата Атина **се родила от главата на Зевс вЪоръжена до зЪби**. Заповедните думи на боговете творци в древните източни религии са: “Бхур!” – появява се земя; “Свар!” – появява се небе. Понеже първите слова на Праджapati се състояли само от няколко срички, детето, което се ражда, произнася отначало само няколко срички. Детето се учи да превръща сричките в думи, думите в изречения, изреченията в... глупости или в подвизи. **Ще се научи и учителят да превръща думите в куршуми**. Там, където Словото сътвори света, отива учителят. С куршуменото си слово да спре разрушението на света. Най-много да си строши главата. “*За една глава, която е решила сама да се отдели от раменете, няма сила, която да я спре.*” **Каква ли богиня ще се роди от главата на учителя?!**

КЕРБАЛА! “*О, майко моя, родино мила!*” Глава в торба пред центъра за логистична подкрепа. Идентифицирали баща ми по зъбите.

Военният лекар на съюзниците поставил диагноза: *Шизоиден характер*. История на заболяването: В първата година след раждането майката не го е вземала на ръце, докато плаче. В подсъзнанието на детето думата “мама” означава “храна”. Ако мама е далеч, ти трябва повече плач, т.е. храна. **Къде сте белоноги българки, че децата ви така горко плачат? За храна ли отидохте, или за “дребен маргарец”?**

Докато психоаналитиците уточняват епикризите, министърът на отбраната с почести погребва учителя, редник от Кербала, брат на поета. Поетът уреди фондация да отпусне стипендии на синовете на учителя, братята ми. Приеха ги в Итън. И там са отличници. Веднъж на спиритически сеанс плуваха с лодка из мътните води на Стикс в царството на Хадес: – Ето го, “*...ръст среден, тънък, строен, очи сиви, почти сини, мустаци червеникави, коса руса, лице бяло, околчесто и изпито от непрестанната мисъл и бдение*”. **Да! Джинът и баща им си приличат поразително**. Кого бяха призовали? – “*... с една обща революция да се направи коренно преобразование в сегашната десподско-тиранска система и да се замени с демократска република.*”

Чули последните думи на баща ни, но **знаели**, че преди това ги бе вкопал във времето **ДРУГИЯТ**.

И аз, преди да ме закопчат заради крадени автомобили, ги знаех тия работи, някога бях отличник в езикова гимназия. Ала гаджетото ми беше дете на разведени родители, гурбетчий, живееше само в апартамент и купонът се оказа безкраен. Алкохолизирахме се до нирвана. Родни се

син, когато бяхме на 16. В клиниките нахитряхме. Тя се самоуби, а аз станах “стоматолог” от Н-ския медицински факултет. Даже Даниел Вълчев не можа да ми прецака дипломата. Разбрах от един петролен бос, с когото минавахме сръбската граница по време на ембаргото, че “Човек е голям толкова, колкото му плащат”. Баща ми много отдавна казваше, че “Човек е голям, колкото са големи мечтите му.” **Нямам мечти, имам стоматологичен SPA-център на брега на река Камчия край морето.** Най-честите ми пациенти са политици и мутри. Специалитетът на заведението е имплантиране на втори ред зъби тип “Пирания”. Едните го използват за лакомо лапане на държавната трапеза, а другите – да гризат гърла. Това съветвах и баща ми, когато го каниха за депутат, но той отиде в Кербала. Ех, а майка ми... Откакто един руски колега откупи имотите на селяните, затвориша училището, в което работеше и тя. В къртризоната на имението си съм й построил килия като тази на Паисий. На стената е написала: “О, неразумний юроде, има за что да се срамиш.” Единствен ученик сега й е синът ми. Отивам да ги покания за освещаване на църква, на която позлатих кубетата.

* * *

Мама: – Не ми трябва твоите църкви и техните синоди! Моят храм е тук! Чуй ангелския глас!

Чух го! Синът ми рецитираше народната песен “Събра Марко триесе юнаци”: “...Подокна си Марко добър юнак: / – Я излезни, змийо тройоглава, / запрела си тесни клисури. / Ка излезна змия тройоглава, / силна поиде, Бог да я убийе./ Ка видоа триесе юнаци, / се бегаа, назад се върнаа. / Самси Марко у дервен остана, / самси Марко с Шарко, врана коня. / А Шарко си на Марка говори: / – Ти се не бой, Марко, мой сайбийо! / змийска глава сас заби че сядем.”

Зъбите, беззъба демокрацийо, зъбите, но и конете! На коне предците ни преходиха Азия и Европа. **Пирания бях, може пък и кон да стана.** Като си гледам зъбите ми иде да захая тоя преход, “па да го метна през девет планини в десета”, да освободя “три синджира роби”, да построя “четирийсет църкви равани”... **Юнак си имам!** С него ще Ги стигнем! **Цъфти, родна стоматологийо, има “материал” в България!**